

Ierosināta lieta par normām, kas paredz publicēt un vismaz astoņus gadus uzturēt valsts un pašvaldību institūciju mājaslapās informāciju par tās amatpersonu un darbinieku atalgojumu

Satversmes tiesas 3. kolēģija 2018. gada 29. jūnijā ierosināja lietu “Par Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 3. panta 9.² daļas 1. un 2. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 96. pantam”.

Apstrīdētās normas

Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 3. panta 9.² daļas 1. un 2. punkts:

“Lai nodrošinātu Satversmes 100. pantā nostiprināto cilvēktiesību uz vārda brīvību, tai skaitā informācijas atklātību, ievērošanu un efektīvu īstenošanu iespējami ērti privātpersonām, visu valsts un pašvaldību strādājošo atlīdzība ir pilnīgi atklāta sabiedrībai šādā kārtībā:

1) institūcijas visām amatpersonām un visiem darbiniekiem aprēķināto atalgojumu un citas naudas summas, kas viņiem pienākas, katru mēnesi publicē institūcijas mājaslapā internetā, norādot vārdu, uzvārdu, amatu un aprēķināto summu, ja likums nenosaka citādi;

2) informācija par institūcijas amatpersonām un darbiniekiem aprēķināto atalgojumu un naudas summām, kas viņiem pienākas, iestādes mājaslapā internetā atrodas ne mazāk kā astoņus gadus. Ja institūciju likvidē, šīs publicētās informācijas pieejamību līdz noteiktā termiņa beigām turpina uzturēt augstākas iestādes mājaslapā internetā”.

Augstāka juridiskā spēka norma

Satversmes 96. pants: “Ikvienam ir tiesības uz privātās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību”.

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc vairāku valsts dibinātu augstskolu darbinieku pieteikuma. Apstrīdētās normas paredz, ka informāciju citstarp par valsts dibinātu augstskolu darbiniekiem aprēķināto atalgojumu un citām naudas summām, kas viņiem pienākas, publicē attiecīgo

augstskolu mājaslapās internetā un šī informācija mājaslapā atrodas vismaz astoņus gadus. Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka tādas informācijas publicēšana un ilgstoša atrašanās internetā, kas identificē konkrētu personu un raksturo tās finansiālo stāvokli, ierobežo viņiem Satversmes 96. pantā nostiprinātās pamattiesības.

Ierobežojums neesot noteikts ar pienācīgā kārtā pieņemtu likumu, jo apstrīdēto normu pieņemšanā neesot ņemti vērā Valsts prezidenta, citu institūciju un personu iebildumi par šādu pamattiesību ierobežojumu. Ierobežojumam neesot leģitīma mērķa, jo sabiedrība gūstot priekšstatu par valsts budžeta līdzekļu izlietojumu arī tad, ja institūcijas darbinieka vārds, uzvārds un amats vai citas personu tieši identificējošas ziņas augstskolas mājaslapā netiek publicētas. Turklāt neesot pamatots un saprotams leģitīmais mērķis tam, ka informācijai augstskolas mājaslapā jāatrodas tik ilgstoši.

Ierobežojums arī neesot samērīgs. Pat ja apstrīdētajām normām būtu leģitīms mērķis, tās nebūtu piemērotas šāda mērķa sasniegšanai. Sabiedrības intereses tādā pašā kvalitātē esot iespējams nodrošināt ar citiem, augstskolu darbinieku tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem. Turklāt labums, ko ar apstrīdētajām normām iegūst sabiedrība, neesot lielāks par pieteikuma iesniedzēju tiesībām un tiesiskajām interesēm nodarīto kaitējumu.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu līdz 2018. gada 29. augustam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2018. gada 29. novembris. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze
Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv,
67830737, 26200580